

به نام خدا

کیمیا رشیدی نیک

نقد نمایشگاه سیب سوم

یحیی دهقانپور هفتاد و هفت ساله، به تازگی نمایشگاهی با عنوان سیب سوم در گالری آران برگزار کرده است. این نمایشگاه نشان‌دهنده درگیری ذهنی همیشگی دهقانپور با ابزار است. وی از ابزارهای گوناگونی تا به حال استفاده کرده است و اکنون گویی به اقتضای زمانه به بحث برانگیزترین ابزار امروز عکاسی رسیده است: گوشی موبایل. عکس‌های دهقانپور پانوراماهایی عمودی از فضاهای شخصی هستند.

دهقانپور از کودکی شیفته عکاسی بود. او با جمع کردن عیدی‌هایش اولین دوربین خود را خرید. دهقانپور برای ادامه تحصیل در رشته ادبیات به انگلیس رفته بود که باز هم به عکاسی رجوع کرد. ناخودآگاه وی همیشه او را به سمت عکاسی سوق داده است. ناخودآگاه دهقانپور به او دستور می‌دهد برای بازگشتن به دنیای جدید از جدیدترین ابزارهای عکاسی استفاده کند و آن‌ها را به چالش بکشد. او سعی می‌کند طرحی جدید از این ابزار ساده‌ی همیشه در دسترس ارائه دهد تا به نحوی خود را سوار بر ابزار نشان دهد و همزمان چهره‌ای به روز و جوان از خود نشان دهد. اما غافل از اینکه بسیاری از جوانان چنین تجربه‌ای را قبلاً داشته‌اند، بارها با گوشی موبایل خود پانوراماهایی بهم ریخته و کج و معوج گرفتیم و می‌توان این کار را یک تجربه صرف قلمداد کرد. فرقی نمی‌کند عکاس در مقابل مجسمه آزادی ایستاده باشد یا تونل رسالت، بهم ریختگی ذهن و تشویش دهقانپور از عکس‌هایش پیداست. گویا او اضطرابش را از تهران به سایر شهرهای دنیا هم برده است. قاب‌های عمودی کج از ورودی تونل‌های تهران به خوبی این تشویش وی را عیان می‌کند. گویی پوچی زندگی در شهرهای مدرن پر زرق و برق همیشه در پس ناخودآگاه وی بوده است.

در پایان می‌توان به این نکته اشاره کرد که چگونه نسل قدیمی عکاسان، همچنان درگیر ابزار عکاسی هستند، بیش از آنکه درگیر به کارگیری رسانه عکاسی باشند. گویی همچنان عکاسی برای آن‌ها معادل به کارگیری دوربین است، این دوربین می‌تواند آنالوگ دیجیتال، فتوشاپ و یا گوشی موبایل باشد. اما رسانه عکاسی در آن گم است و از تجربه‌گرایی صرف فراتر نمی‌رود.